

FÓRUM ARCHIVÁROV

— Roč.IX č.1 —

— Január 1998 —

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

Fórum archivárov vstupuje do 9. ročníka svojej existencie. Záhlavie nášho bulletinu nám pripomína, že opäť prešiel jeden rok. Na otázku aký bol každý z nás už určite odpovedal. Z hľadiska Spoločnosti slovenských archivárov uplynulý rok môžeme považovať za vyvážený, popri úspechoch opäť sme zaznamenali aj prelyry.

Hlavným prínosom uplynulého roka pre archivárov Slovenska bolo odovzdanie dvoch účelových budov, pokračovanie rekonštrukcie ďalších archívov, vypracovanie množstva archívnych pomôcok ako aj uskutočnenie I. archívnych dní a množstva odborných a kultúrnych podujatí. Na druhej strane bezdôvodné odvolanie riaditeľa - odborníka, vo väčšine archívov obmedzené čerpanie rozpočtu, pokles postavenia viacerých archívov v hierarchii, driemanie v oblasti ochrany archívnych dokumentov, nedostatok technického vybavenia archívov sú negatívami, na ktoré by sme nemali zabudnúť.

Vážené kolegyně, kolegovia, práve sa začínajúci rok bude určite náročný pre nás všetkých nielen z hľadiska ekonomického, ale aj spoločenského. Aby bol lepší ako ten predchádzajúci, musíme vynaložiť všetci veľa úsilia. Na Výbor SSA čakajú v roku 1998 opäť náročné úlohy. Za prioritné považujem organizovanie II. archívnych dní s valným zhromaždením a voľbou nového výboru.

K uskutočneniu všetkých úloh v roku 1998 prajem čitateľom Fóra, členom SSA, všetkým archivárom na Slovensku veľa zdravia, šťastia, poželmania, osobných a pracovných úspechov.

V.N.

Príspevky z I. archívnych dní:

Organizačné začlenenie štátnych okresných archívov

Štátne okresné archívy v zmysle poslednej právnej normy, teda zákona SNR č.571/91, ktorou sa doplnia zákon SNR č.149/75 o archívnictve, sú zariadeniami okresných úradov. Ich úlohou je zhromažďovať, odborne spracovať a sprístupňovať archívne dokumenty pochádzajúce z činnosti orgánov miestnej štátnej správy a ich organizácií a zariadení, ich právnych predchodcov, orgánov samosprávy obcí, organizácií a zariadení ako aj iných pôvodcov, ktorých činnosť sa prevažne alebo úplne vzťahuje, alebo vzťahovala na územie okresu. V zmysle § 14 tohto zákona okresné úrady zriaďujú, spravujú štátne okresné archívy. Bližšie o povinnostiach zriaďovateľa sa dozvedáme z paragrafu 17, ktorý hovorí všeobecne o povinnostiach zriaďovateľa archívu bez ohľadu na to, či ide o štátne orgány alebo iné právnické osoby. Tieto sú povinné umiestniť archív vo vhodných priestoroch, ktoré svojim vybavením

zaručujú účelné a bezpečné uschovanie archívnych dokumentov. Zákon predpisuje zriaďovateľovi tieto priestory náležite udržiavať a zabezpečiť personálne a materiálové podmienky umožňujúce ochranu a sprístupňovanie archívnych dokumentov. Toľko o zákone, ktorý všetci dobre poznáme. Bližší vzťah okresného úradu a archívu samozrejme nerieši zákon ale nižšia právna norma, predovšetkým organizačný poriadok okresných úradov a organizačný poriadok štátnych okresných archívov. Tieto po roku 1991, keďže okresné úrady neboli povinné prijať centrálné vydané smernice, ale okresné úrady si sami ustanovili vlastnú štruktúru úradu ako je to v demokratických štátoch, boli veľmi rozličné. Vo všeobecnosti bola prijatá zásada, že okresné archívy boli začlenené do sekretariátu prednostu úradu, alebo boli na úrovni odborov a boli podriadené priamo prednostovi. Zrejme takéto začlenenie

bolo následkom toho, že po odčlenení špecializovanej štátnej správy okresnej úrady v rokoch 1991 - 1996 mali pomerne úzku kompetenciu, ale aj nízky počet pracovníkov, takže problémy archívu dostali väčší priestor na riešenie. Určitú úlohu zohrala aj tá skutočnosť, že okresné archívy poskytovali práve v počiatočnej fáze vzniku okresných úradov veľké množstvo správnych informácií nevyhnutných pre riešenie zákonov o rehabilitácii a reštitúcii a tak spoločenská prestíž archívov na mnohých miestach veľmi stúpila. V roku 1996 v zmysle zákona č.222/96 boli vytvorené silne centralizované úrady miestnej štátnej správy so širokou kompetenciou a veľkým administratívnym aparátom. V zmysle vzorového organizačného poriadku nových okresných úradov sa archívy začlenili na mnohých miestach do organizačného odboru. Vzorový organizačný poriadok na rozdiel od predchádzajúceho obdobia sa stal záväzným. No napriek tomu vznikla situácia, že niektoré okresy, najmä tie, kde už v predchádzajúcom období bolo sídlo okresného úradu, nechali archívy začlenené priamo pod prednostu okresného úradu. Začlenenie podľa

vzorového organizačného poriadku do organizačného odboru viedlo k poklesu postavenia archívu, a aj archívy, ktoré zostali priamo pod vedením prednostu podľa organizačného poriadku zbadali, až na málo výnimiek, pokles svojho postavenia, čo je pochopiteľné, veď nový okresný úrad disponuje veľmi širokou právomocou a tak ani pri najlepšej snahe /ak vôbec takáto existuje/ nemôže venovať otázkam archívov toľko pozornosti koľko by si oni zaslúžili. A tak dnes formálne 70% archívov patrí pod prednostu, no ani v týchto vzťahoch okresného úradu a archívu nie je ideálny, nehovoriac o archívoch, ktoré boli začlenené do organizačného či školského odboru. V našom konkrétnom prípade napríklad, i keď organizačný poriadok hovorí, že náš archív je podriadený prednostovi a organizačnému odboru, no v skutočnosti náš rozpočet je pripravovaný cez odbor školstva, keďže rozpočet archívu je vedený všeobecne pod kapitolou kultúry v rozpočtovej skladbe. Vlastne len málokto z okresných úradov, ktorého kompetencie sú úplne iné ako naše, vie ako zriaďovateľ skutočne posúdiť naše potreby. Nové úrady naviac mali dost'

problémov so zriadením vlastného úradu a tak po roku od reorganizácie štátnej správy obraz štátnych archívov, vzťah archívov a okresných úradov, až na málo výnimiek, je alarmujúci. Silné obmedzenie rozpočtu, z čoho vyplýva nemožnosť splnenia našich základných úloh, je len jedným zo sprievodných javov a dôsledkov dnešného začlenenia okresných archívov. Navyše, keď chceme byť úprimní, musíme povedať, že okresné úrady majú a predpokladáme, že aj budú mať politické vedenie a preto možno dnes dobré vzťahy môžu byť len dočasné. Súčasné začlenenie štátnych okresných archívov je teda nevyhovujúce pre nás archivárov.

Samozrejme toto začlenenie nezávisí len od nás, ale od mnohých komponentov.

Aby sme pochopili dnešok a dnešné potreby okresných archívov, je potrebné vrátiť sa do minulosti. Okresné archívy nevznikli tak ako štátne oblastné archívy, a tak ich vývoj je úplne iný. Vo všeobecnosti za základnú právnu normu pre vznik okresných archívov sa považuje vládne nariadenie 29 z roku 1954. No toto, i keď v mnohých archívnych

sprievodcoch sa považuje za základ, sa vôbec nezaobera okresnými archívmi, ktoré vznikli už pred vydaním tohto nariadenia ako súčasť III. referátu okresných národných výborov už pred týmto rokom, a boli ich organickou súčasťou. Za základ vzniku funkcie okresného archivára je potrebné skôr považovať Prikaz Prezídia Povereníctva SNR pre veci vnútorné vydané národným výborom na zabezpečenie archívov v roku 1945, kde sa doslovne hovorí, že archívy každého druhu je potrebné brať pod ochranu národných výborov. S funkciou okresného archivára sa stretávame na ONV od začiatku 50-tych rokov, pre ich činnosť poznáme prvé smernice z roku 1952. V zmysle týchto do správy okresného archívu patrili fondy okresnej proveniencie. Menovite sa uvádzajú fondy ONV, slúžnovského úradu, bývalých notárstiev, súdy, finančné úrady, ale aj okresné zastupiteľstvá od roku 1864, ďalej patrimoniálne úrady, podniky a cirkevné inštitúcie. Okresný archivár v zmysle týchto smerníc patril do referátu pre veci vnútorné. Ako sme už uviedli, vyhláška č.29 z roku 1954 nehovorila o okresných archívoch,

menovite uvádza len Štátny ústredný archív v Prahe, Štátny slovenský ústredný archív v Bratislave, štátne archívy a ostatné archívy. O ostatných archívoch sa hovorí, že slúžia potrebám orgánov, u ktorých sú zriadené a že ich správu vykonávajú kompetentné orgány podľa smerníc Ministerstva vnútra. Azda v tomto nariadení je treba hľadať rozdielny vývoj štátnych oblastných a štátnych okresných archívov. Smernice pre organizácie a činnosť okresných archívov boli vypracované SAS v roku 1957 a vyšli ako smernice Povereníctva vnútra 10. januára 1958. Uverejnené boli v Zbierke inštrukcií pre výkonné orgány NV. Ich vydanie úzko súvisí s vymedzením kompetencií jednotlivých odborov ONV, konkrétne vymedzením úloh odborov pre veci vnútorné. Úlohou týchto odborov okrem iného bolo, aby okresné a mestské archívy boli riadne vedené a aby materiál, zverený do ich starostlivosti bol bezpečne uložený. Tieto smernice sa odvolávajú na § 6 vl. nariadenia č.29. Musím povedať, že tieto smernice značne predstihli dobu vydania, keby skutočne boli realizované, nemuseli by dnes okresné

archívy mať azda žiadne problémy. Už v čl.2 sa hovorí, že zvlášť významné okresné alebo mestské archívy môžu mať postavenie vedecko-výskumných ústavov. V zmysle čl.4 mohol dočasným výkonom archívnej správy pre okres, v ktorom nebol zriadený okresný archív, poveriť archív susedného okresu. Čl.5 hovorí, že okresné a mestské archívy zhromažďujú dokumenty archívnej povahy okresného alebo mestského národného výboru, ako aj archívny materiál podnikov a rozpočtových organizácií, pôsobnosť ktorých sa vzťahuje na územie okresu alebo mesta a ktoré nezriaďujú podnikový archív. V čl.6 sa vymedzilo, že okresného archívára ustanovuje a odvoláva rada ONV, príp. MNV na návrh vedúceho odboru pre vnútorné veci. Okresný archívár podliehal a za plnenie úloh zodpovedal vedúcemu odboru pre vnútorné veci. V čl.7 sa hovorilo o funkčných miestach v archíve, medzi ktoré okrem archívára a dokumentačného pracovníka patrili aj pracovník pre odborné práce, knihár, fotograf a pod!

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, kde by sme mohli byť dnes,

keby archívy boli skutočne pripravené pre realizáciu týchto smerníc, a keby na okresných národných výboroch boli takí vedúci vnútorných odborov, ktorí by boli schopní realizovať tieto smernice. Žiaľ, musím konštatovať, že sľubne sa rozvíjajúci systém okresných archívov zostal ako mnohé iné veci v období výstavby rozvinutého socializmu len na papieri, a archívy, napriek existujúcim smerniciam boli naďalej najčastejšie uložené v nevhodných priestoroch často aj s nekvalifikovanými pracovníkmi. A tak nie div, že mnohé archívne dokumenty, sústredené pôvodne okresnými archivármi, boli uložené v sieti iných štátnych archívov. Smernice z roku 1958 môžeme považovať za najkompletnejšie smernice, ktoré boli vydané na usmernenie okresných archívov. Azda v nich môžeme hľadať aj určité korene pre prevzatie archívnych dokumentov vzniknutých z činnosti samosprávnych orgánov, obcí, keď pri obsahovej náplni okresných archívov sa uvádza, že ukladajú fondy okresnej a miestnej proveniencie. Samotné nariadenie však ešte hovorí aj o mestských archívoch. Ich začlenenie do siete okresných archívov sa

uskutočnilo po reorganizácii štátnej správy v roku 1960, keď došlo samozrejme aj k reorganizácii okresných úradov, ktoré boli súčasťou odboru pre veci vnútorné.

Ďalšou právnou normou upravujúcou činnosť okresných archívov bol zákon č.149 z roku 1975. Musíme však konštatovať, že okrem skutočnosti, že sa jedná o právnú normu najvyššieho stupňa, po obsahovej stránke neprináša okrem zmeny názvu okresných archívov pre štátne okresné archívy podstatnejšiu zmenu, ba vytráca sa aj možnosť kvalifikovať okresný archív ako vedeckú inštitúciu. Samozrejme zákon prináša dôležité pozitíva v obecnej polohe, ktoré sa vzťahujú na všetky archívy. Štátne okresné archívy v zmysle zákona mali dohliadať aj na archívne dokumenty v neštátnej sfére, no v období socializmu samozrejme zostali začlenené do okresných národných výborov. Pri týchto úradoch na základe subjektívnych vzťahov okresné archívy sa buď rozvíjali, alebo živorili. Je potrebné povedať, že často rozvoj, prosperovanie archívu záviselo od človeka, ktorý nemal ani stredoškolské vzdelanie. Lepšie prípady boli tam, kde sústavnou

presvedčovacou metódou sa podarilo archivárom presvedčiť vedenie okresu o dôležitosti archívu. Niet divu, že v decembri 1990 v prehlásení Fóra archivárov sa medzi prvé požiadavky kládla otázka jednotnej organizácie a riadenia všetkých štátnych archívov. Že prečo sa to neuskutočnilo, na to azda po preštudovaní všetkých príslušných vládnych dokumentov odpovedia objektívne len budúci archivári. Po roku 1991 po obnovení samosprávnych orgánov na miestnej úrovni okresné archívy sa stali, i keď často si to ani neuvedomili, kvalitatívne úplne novými inštitúciami. Sú vlastne doslovne verejnými a nie len štátnymi archívmi, a tejto problematike v budúcnosti bude treba venovať zvýšenú pozornosť. Je paradoxné, že okresné úrady, čisto štátne orgány sú zriaďovateľmi verejných archívov. Novela archívneho zákona síce umožňuje zriadenie mestských archívov, prípadne akýchsi spoločných archívov, no žiadne predpisy nehovoria jasnejšie o tejto sfére, a tak štátne okresné archívy nielen v súčasnosti, ale aj v budúcnosti /pri súčasnej finančnej situácii našich obcí a miest/ budú akýmsi hybridom štátneho a

komunálneho archívu. Okresné archívy majú za úlohu zabezpečiť právnu a správnu kontinuitu nielen štátnych ale aj samosprávnych orgánov. Predpokladáme, že rozvíjaním demokratického zriadenia táto skutočnosť bude klásť zvýšené úlohy pre okresné archívy, veď jednotlivé mestá a obce na rozdiel od obdobia socializmu produkujú rôzne archívne dokumenty nielen úradnej, ale aj neúradnej povahy. Keďže dokumenty, pochádzajúce z činnosti týchto samosprávnych orgánov sú klasifikované ako súčasť jednotného archívneho fondu SR, je povinnosťou štátu postarať sa o ne. Práve táto úloha je nesmierne aktuálna v súčasnosti, keďže dokumenty samosprávnych orgánov, ktorých počiatky sa kladú často do minulého storočia, vyžadujú aj z hľadiska ochrany archívnych dokumentov zvýšenú pozornosť. Práve okresné archívy sú tie, ktorých prevažnú väčšinu uchovaných dokumentov tvoria dokumenty na nestálych nosičoch informácií, myslím takmer všetky fondy okrem fondov stredovekých miest a mestečiek. Stále finančné obmedzovanie, odsúvanie našich

problémov môže viesť onedlho ku katastrofe. Súčasná organizačná začlenená nezabezpečuje splnenie našich základných úloh, veď ktorý okresný archív si môže dnes uplatniť požiadavky na vyčlenenie pracovníka pre ochranu archívnych dokumentov, nehovoriac o zaobštarávaní finančných prostriedkov na mikrofilmovacie linky pre bezpečnosť či bádateľské mikrofilmy.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia, nie je ľahké nájsť riešenie, či východisko zo súčasnej situácie. Rozhodne je potrebné vyvíjať sústavný tlak na zmenu systému začlenenia štátnych okresných archívov, azda je k tomu najvhodnejší pripravovaný archívny zákon. Kým však tento bude prijatý, potrebujeme jasne vypracované pravidlá pre stanovenie potrieb štátnych okresných archívov, ktoré treba presadzovať na úrovni krajov a okresov. Je potrebné jasne formulovať naše požiadavky smerom na orgány, ktoré pridelujú finančné prostriedky. Musíme zdôrazňovať naše požiadavky a povedať, aké to bude mať následky, pokiaľ nebudú splnené. Zahraničné, napr. holandské skúsenosti ukazujú, že pôsobením na spoločnosť

prostredníctvom dobre organizovanej kampane v záujme ochrany kultúrneho dedičstva môže mať svoje účinky. Ako základ tu máme platný archívny zákon č.149 z roku 1975, ktorý v § 13 hovorí o pôsobnosti Ministerstva vnútra, ktorá určuje koncepciu archívnictva, vytvára a zabezpečuje vhodné podmienky na zachovanie archívnych dokumentov. Tento paragraf hovorí aj to, že ministerstvo vnútra organizuje a riadi archívnictvo. Do obdobia, keď bude azda možné jednotné riadenie archívov, je len táto cesta na vytváranie vhodných podmienok pre prácu okresných archívov. Je potrebné, aby Ministerstvo vnútra vydalo záväznú smernicu pre zriaďovateľov archívov, teda v našom prípade pre okresné úrady, v ktorých budú jasne formulované potreby technické, ale aj personálne pre štátne okresné archívy. Všeobecná poloha zákona, navyše nejasné postavenie Ministerstva vnútra, Odboru archívnictva a okresných úradov v súčasnej situácii je už nepostačujúca. Presne sa musia stanoviť požiadavky na technické vybavenie archívov, aby kultúrne dedičstvo určitého regiónu bolo zachované pre budúce generácie.

Jediný xerox, prípadne 1 - 2 počítače, ktoré sú k dispozícii v okresných archívoch, nedávajú nám šancu splniť naše úlohy. Potrebné sú mikrofilmovacie linky, reštaurátorské dielne, samozrejme závisle od množstva uchovaných archívnych dokumentov. Tieto požiadavky sú dnes už nevyhnutné a tvrdím to napriek tomu, že som si vedomá súčasnej finančnej situácie nášho štátu. Na jednej strane často prepychovo zariadené štátne úrady s vysokými špičkovými platmi aj pre nekvalifikovaných pracovníkov, na druhej strane štátne okresné archívy, ktoré už ani archívne krabice nemôžu

nakupovať, toľž nie objednať archívnu odbornú literatúru a vyznačujú sa nízkymi platmi odborných archívárov, oproti pracovníkom okresných úradov, si vyžaduje rozhodne nápravu. Samozrejme k zmene situácie musíme všetci priložiť ruku. Odbor archívnictva a spisovej služby MV SR, ako orgán ktorý je zodpovedný v zmysle zákona za zachovanie archívnych dokumentov, musí jednoznačne trvať na vydaní záväzných smerníc pre zriaďovateľov archívov. Pre vypracovanie takýchto smerníc určite bude rád nápomocný každý okresný archívár.

Veronika Nováková

Archív Slovenskej televízie

Slovenská televízia si v minulom roku pripomenula spolu so svojou diváčkou obcou 40. výročie vzniku. Od prvého dňa vyrábala a vysiela televízne relácie, z ktorých sa stali archívne dokumenty rôznych typov. Systematickejšia archívna práca s vytváranými dokumentami

vznikajúcimi v jej tvorivých dielňach započala v roku 1961, kedy vznikol Archív STV, vtedy pod názvom Archívy a dokumentácia.

Za takmer štyri desaťročia sú v ňom archivované desaťtisíce audiovizuálnych dokumentov - filmov, spravodajských šotov, videozáznamov,

ale aj zvukových záznamov, notových materiálov, fotografií a spisov. Ich hodnota - najmä historická, je takmer nevyčísľiteľná. Dotýka sa to nielen fabulovanej - hranej tvorby, ktorá vychovávala masy divákov a sprístupňovala kultúru do všetkých kútov našej vlasti, ale aj ostatnej dokumentárnej, publicistickej, spravodajskej či vzdelávacej tvorby.

Systém dokumentačného a katalogizačného spracovania archivovaných materiálov bol v Archíve STV do konca 80-tych rokov realizovaný tvorbou klasických kartoték a katalógov v lístkovej podobe. Informácie boli spracovávané pomocou špeciálneho televízneho systematického triednika, ktorý vznikol na báze medzinárodného desatinného triedenia. Viackriteriálne vyhľadávanie v tržných typoch katalógov bolo síce prístupné pre oprávnených užívateľov - ale predsa len bol tento proces zdĺhavý a nie vždy v priereze dával ucelený obraz danej problematiky v rámci rešeršeného dotazu.

Preto sa na sklonku 80. rokov začalo pracovať na využití výpočtovej techniky v informačnom systéme Archívu STV tak, aby sa podstatne

uľahčil prístup k požadovaným informáciám podľa rôznych kritérií. Bolo potrebné získať hardware i software a prispôsobiť ho našim podmienkam. Nebudem hovoriť o problémoch, ktoré súviseli s vytvorením počítačovej siete a databáz rôzneho typu. V krátkosti chcem priblížiť dnešné možnosti tohoto systému, ktorý každodenne dopĺňame /a dlho ešte budeme dopĺňať/ informáciami. Predovšetkým treba konštatovať, že do 9 databáz zaznamenávame priebežne údaje o všetkých uchovaných archívnych dokumentoch. Pracujeme pomocou knižnično-informačného systému Mikro CDS/ISIS a údaje z neho sa transformujú do celotelevíznej informačnej siete, ktorá pracuje v systéme AREV. Do základnej databázy audiovizuálnych archívnych dokumentov sme jednorazovo vložili základné identifikačné údaje o všetkých uchovaných reláciách a postupne sa tieto informačné záznamy kompletizujú a dopĺňajú o ďalšie údaje. Táto činnosť je časovo náročná. Treba však konštatovať, že rozhodujúci pri popise jednotlivých diel sú dokumentaristi, pretože dnešný

software ich nedokáže nikde na svete suplovať - najmä preto, že dnešné knižnično-informačné systémy boli vyvinuté pre popis písomných dokumentov a nie na zachytenie obtiažnych dynamických vzťahov audiovizuálnych dokumentov. Ukazuje sa, že transformácia audiovizuálnej informácie do textovej podoby a následné presne formalizované vytvorenie informačného záznamu nie je vôbec jednoduchá záležitosť. Treba tu podotknúť, že tento problém nie je doteraz podľa našich informácií spoľahlivo vyriešený nikde na svete. Našou ambíciou je preto zabezpečiť v súčasnosti rýchly a presný prístup k informáciám. Zápasíme však s problémami okolo používania niektorého typu selekčného jazyka, ktorý by umožnil čo najdetailnejšie popísanie zaznamenaného. Zrejme to bude musieť byť selekčný jazyk deskriptorového typu, čo však predpokladá vytvorenie špeciálneho tezauru. S týmto súvisí aj tzv. informačná hygiena, ktorá môže zaručiť komplexný prístup ku získavaniu, ukladaniu a odovzdávaniu - sprostredkúvaniu informácií. Na zvýšenie užitočnej vyťažiteľnosti

relevantných informácií sa treba naučiť zrozumiteľne a jednoznačne vyjadrovať.

Problémom je aj spätná identifikácia mnohých osobností, ktoré „účinkujú“ v obraze. Súvisí to s poznaním konkrétnych oborov a odvetví ľudskej činnosti, pretože záznam obrazovej informácie, ktorú práve spracovávame, nie je v komentári úplný a môže sa dotýkať tak osoby, výrokov, miesta, deja ako aj konkrétnej udalosti. Tu sa pri retrospektívnom informačickom spracovávaní nášho archívneho fondu častokrát nezaobídeme bez pomoci a spolupráce špičkových odborníkov a pamätníkov.

Obrazy možno vyhľadávať len použitím slov a pokým sú tieto slová potrebné, treba si uvedomiť ako ich použijeme pri popise a pri vyhľadávaní obrazov. Jednoducho povedané - hľadanie odpovedí na základné otázky pri popise dokumentu: Kto?, Čo?, Kedy?, Kde? niekedy viac pripomína detektívku, než predstavu o klasickom archívárovi a jeho činnosti. Popri tom jedným z našich vážnych problémov je problém technologický. Archív STV má k dispozícii zariadenia na

premietnutie filmu, ale nemá zariadenie na „zviditeľnenie“ primárnych videozáznamov a tým aj možnosť spracovania informácií do počítačovej podoby, čím je databáza ochudobnená. Našli sme síce náhradné riešenie - prepisy relácií na kazety VHS a dokumentačné spracovanie sa deje pomocou nich, ale tento postup je limitovaný kapacitnými možnosťami technických pracovísk STV.

Dnešná úroveň informaického spracovania, ktoré zďaleka nie je ukončené, umožňuje veľmi solídne vyhľadávanie, ktoré pred niekoľkými rokmi bolo z časových dôvodov nemysliteľné.

Mnohých bude iste zaujímať možnosť ďalšieho smerovania a spracovania archívnych dokumentov ako aj ich sprístupnenie. V súčasnosti zvažujeme - obdobne ako aj v zahraničných elektronických médiách, charakterizáciu prístupnosti na:

- internú - pre detailnejšie poznanie materiálov, selekciu, konzervovanie a najmä pre vlastných tvorivov - programových pracovníkov a manažmentu a
- externú - ktorá by mala byť úžitkom pre verejnosť /obecne/, pre výskum,

vzdelávanie a prípadné opätovné použitie materiálov do strihových či dokumentárnych relácií podľa stanovených podmienok.

Možno nadefinovať aj skupiny užívateľov a stanovenie platby za vyhľadávanie, sprístupňovanie a samotný predaj práv na využitie archívnych dokumentov. Platby sa musia líšiť podľa účelu použitia - markantný rozdiel musí byť medzi výskumom a komerciou, spojenou s predajom práv podľa druhu použitia, sprístupnenia, distribúcie a využitia v oblastiach:

- predaja,
- prenájmu,
- výpožičiek

ako aj databázového využitia fondu formou plateného prístupu v sieti v prípadoch, že sú majetkom organizácie a možno ich využiť bez problémov s copyrightom. Platby za poskytovanie informačných služieb sa stanovujú tiež podľa účelu - ale treba aj zvážiť, ktoré z informácií budú v istom časovom horizonte bežne prístupné napr.: v sieti Internet.

Dovoľte ešte krátku zmienku o súčasnom postavení Archívu v rámci Slovenskej televízie. V rámci

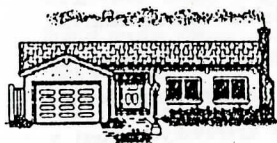
organizačnej štruktúry patríme pod priame riadenie 1. námestníka ústredného riaditeľa STV. Možno sa to bude zdať paradoxné, ale vznik nových súkromných /a teda i konkurenčných/ televízií pomohol do značnej miery Archívu tým, že vo vnútri organizácie si našu prácu i archívny fond pracovníci na rôznych úrovniach začali vážiť omnoho viac, než tomu bolo donedávna. Ak si uvedomíme, že podiel vysielania archívnych audiovizuálnych dokumentov v programe STV je viac ako 60%, potom je jasné, že celá STV je priam bytostne závislá od existencie a spoľahlivého fungovania svojho archívu. Pracovníci Archívu sa tak dostali z pozície „púhych archivárov, či dokonca skladníkov“ do pozície rovnocenných partnerov dramaturgom, režisérom a ďalším programovým pracovníkom. Stávajú sa teda de facto spolupracami novovznikajúcich relácií /či archívnych audiovizuálnych dokumentov/, zatiaľ

bohužiaľ bez adekvátneho materiálneho ohodnotenia.

Na záver ešte poznámka, ktorá sa dotýka delby federálneho majetku bývalej ČST. Na základe vládneho zákona č.597/92 Zb., sa FZ ČSFR uznieslo, že autorské a iné nehmotné práva prechádzajú do vlastníctva tej republiky na území ktorej vznikli. Následne sa zástupcovia oboch vlád zmluvne dohodli o bezplatnom prístupe k archíváliám a databázam ČST a na práve na ich bezplatnom užívaní subjektami v oboch republikách určených zákonmi národných rád s tým, že kópie a repliky budú vyhotovené na náklady tej strany, ktorej podľa sídla pôvodcu archíválie nepripadli originály a ktorá o ich vyhotovenie bude mať záujem.

Milan Antonič

vedúci Informačného strediska
Archívu STV

Z DOMOVA

Unikátna výstava v archíve

V októbri 1997 sa z iniciatívy Spoločnosti slovenských archivárov uskutočnili Prvé archívne dni. Zmyslom tejto ojedinelej akcie na Slovensku bolo oboznámiť verejnosť s postavením archívov, ich úlohami, organizáciou a činnosťou.

Štátny okresný archív v Trenčíne prvýkrát vo svojej existencii propagoval archívne dokumenty na samotnej výstave vo vlastných priestoroch na Kožušníckej ulici. V dňoch 6.-9.10.1997 sa prezentovali skutočné unikáty:

- voskový odliatok najstaršej známej pečate trenčianskych mešťanov zachovanej na listine z 20.3.1381. Vyjadrením súhlasu s uzavretím svadobnej zmluvy dcéry Ľudovíta I. so synom rakpskeho kniežata Leopolda sa Trenčín zaradil medzi významné mestá Uhorska ako Budín, Vyšehrad, Stoličný Belehrad, Šoproň, Záhreb, Bratislava, Košice a Trnava. Originál listiny v latinskom a nemeckom vyhotovení je v Štátnom archíve vo Viedni;
- najstaršie zachované originály v

archíve: nariadenia kráľovnej Alžbety, vdovy po Ľudovítovi I. z rokov 1383 a 1385, z ktorých ostatná je prvým /nepriamym/ písomným odkladom o cestách trenčianskych obchodníkov na západ, do českého kráľovstva;

- najširší súbor práv a výsad v listine kráľa Žigmunda Luxemburského z 22.1.1402, ktorá Trenčanom určuje výšku platenia daní, desiatku, povoľuje vyberať mýto na moste a používať ho na jeho opravu, voľné sťahovanie, poľovanie na divú zver a lapanie vtákov. Masiarom z okolia sa povoľuje slobodne predávať v meste mäso; /Listina je pochybnej pravosti./
- najdôležitejšia listina z hľadiska právneho postavenia mesta - ustanovenie Žigmunda Luxemburského z 19.2.1412 o užívaní rovnakých výsad ako Budín, Stoličný Belehrad /Székesfehérvár/ a iné mestá kráľovstva, t.j. zaradenie Trenčína do postavenia slobodných kráľovských miest v Uhorsku. V praktickom živote

mohli Trenčania túto výsadu použiť iba vo všeobecnosti, a to v oblasti jarmočného práva a celokrajinského oslobodenia od mýtnych poplatkov. Dôkazom tejto skutočnosti je fakt, že túto listinu /pochybnej pravosti/ si Trenčania nikdy nedali konfirmovať niektorým z nasledujúcich panovníkov a v archíve sa zachovali iba jej dva overené odpisy vydané Nitrianskou kapitulou 9.6.1485 a 18.6.1630;

- najdôležitejšie hospodárske výsady pre Trenčín od kráľov Žigmunda Luxemburského, Mateja Korvína, Ladislava V., Ferdinanda I. /nariadenie cudzím obchodníkom predávať plátno iba v celých baloch, nie v drobnom z roku 1397, jarmočné privilegium z roku 1421, prispievanie trenčianskej tridsiackovej stanice 200 zlatými ročne na výstavbu mesta a udržiavanie hradieb z roku 1464, oslobodenie želiarov od platenia dane a mimoriadnych poplatkov za udržiavanie mosta a spevňovanie hrádzi medzi Váhom a hradbami z roku 1474, etc./;
- najdôležitejšia listina pre oblasť mestského súdництва - *ius gladii*

/právo meča/, t.j. právo vynášať hrdelné rozsudky nad zločincami od Jána Huňadyho z 22.6.1454;

- najstaršia zachovaná mestská kniha Trenčína založená roku 1476 za richtára Mateja Kochnáča. Rukou juhomoravského notára Ondreja z Jemnice je gotickou kurzívou zaznamenaná prísahná formula, ktorá predstavuje najstarší slovenský text v archíve /český so slovakizmami/;
- najstarší zachovaný podpis vydavateľa listiny v archíve - vlastnoručný podpis kráľa Mateja Korvína na nariadení z roku 1489, aby sa od Trenčanov nepožadovalo platenie tržných a mýtnych poplatkov po celej krajine;
- súbor najvýznamnejších výsad pre Trenčín, tzv. slávnostné privilegiá od Rudolfa II. z roku 1600 a Ferdinanda III. z roku 1647. **N a j - h o n o s n e j š i e** vyhotovenie privilegií vydaných v knižnej forme na pergamene, kaligrafické písmo, intitulácie panovníkov písané atramentom zo zlatého prášku;
- najkrajšie zdobený dokument v archíve - armáles Ferdinanda III. z roku 1649 vydaný v Bratislave pre

Daniela Lipského, richtára mesta Trenčína v rokoch 1653, 1656, 1664 a 1668, ktorým mu udelil rodový znak /erb/;

- najstarší zachovaný register príjmov a výdavkov mesta Trenčína z roku 1530;
- jeden z najstarších zachovaných inventárov mestského pivovaru z roku 1578;
- najstarší datovaný odpis skladby W.A.Mozarta na Slovensku z roku 1787 od Augustína Smehlika, magistra hudby na tunajšom piaristickom gymnáziu;
- zápis o prijatí novica Mateja Daniela Kmeťa do rádu piaristov v Trenčíne v roku 1799. M.D.Kmeť /1783-1825/ je po Maximiliánovi Hellovi druhý najvýznamnejší astronóm slovenského pôvodu;
- najstarší písomný doklad o existencii mestskej školy v Trenčíne v hodnovernom odpise Zlatej buly Ondreja II. Hodnoverný odpis vydal konvent benediktínov v Hronskom Beňadiku 19.6.1437 na žiadosť zástupcov mesta, medzi ktorými sa, okrem iných, spomína rektor školy Ján. V tejto listine sa nachádza aj najstarší konkrétny doklad o

trenčianskom mestscom notárovi. Bol ním Peter Literát, pravdepodobný zostavovateľ sfalšovaných listinných textov z rokov 1324, 1402 a 1412.

Oblasť školstva sa prezentovala ďalej potvrdením mestskej rady z roku 1589 o darovaní 157 kusov kníh z vlastnej knižnice županom Imrichom Forgáčom mestskej škole, konceptom žiadosti Trenčanov o učiteľa adresovanej rektorovi Karlovej univerzity v Prahe 13.10.1609 a doporučením rektora univerzity M.Bacháčka z 1.11.1609 pre Adama Proserchoma ako vhodného kandidáta na miesto rektora školy v Trenčíne.

Údaj o divadelnom predstavení študentov evanj. gymnázia z 10.10.1633 zaznamenaný v registri príjmov a výdavkov mesta je najstaršou zmienkou k dejinám trenčianskeho divadelníctva.

Kronika Rímsko-katolíckej fudovej a mestskej školy v Trenčíne z rokov 1921 - 1936, výročné správy novomestského a trenč. gymnázia zastupovali základné a stredné školstvo regiónu;

- po Bielej Hore sa stal Trenčín jedným zo stredísk českej emigrácie. Napriek zákazu Ferdinanda II. mesto exulantov prijímalo a finančne podporovalo. Dôkazom o ich usadení v Trenčíne je daňový súpis z roku 1635 a d'akovný list významného českého humanistického básnika Jakuba Jakobca mestskej rade z roku 1625;
- knižnú kultúru zastupoval novoročný vinš vydaný roku 1644 Dorotou Vokálovou, vdovou po zakladateľovi exulantskej knižničiarne Václavovi Vokálovi a jej testament z roku 1653;
- o hospodárskej situácii mesta, významného strediska remeselnej výroby a obchodu vypovedali: privilégium Ferdinanda I. z roku 1546 na varenie piva, inštrukcia pre správcu mestského pivovaru z roku 1642, pivovarský register z roku 1648, situačné plány pivovaru vyhotovené v rokoch 1825 a 1829 Štefanom Cíglerom a Jozefom Bariným. Tiež artikuly trenčianskeho hrnčiarskeho cechu z roku 1658, výučné listy cechov s vedutami miest Budína a Trnavy, hlavičkové papiere živnostníkov okresu Trenčín;
- plány Brixovho domu, vyššej dievčenskej školy sestier do Notre Dame /dnes budova SZŠ/ z roku 1886, domu Henricha Frankla z roku 1896 /budova poisťovne Otčina/, luxusného podniku Zlatý baran z čias jeho rekonštrukcie roku 1891 a hotela Alžbeta /dnes Tatra/ z roku 1900 boli ukázkou z bohatého súboru technickej dokumentácie zachovanej v archívnom fonde Magistrátu mesta Trenčína;
- pozornosť priťahovali výnimočné kolorované štúdio viedenského architekta Christiana Ulricha na vnútorné vybavenie vily Jána Zemányiho v Trenčianskych Tepliciach z konca minulého storočia, ako aj knižné vyhotovenie jarmočného privilégia Ferdinanda V. z roku 1835 pre Nové Mesto nad Váhom;
- rozkopané trenčianske námestie pripomenuli kvalitné fotografie známeho trenčianskeho ateliéru Foto Tatra majiteľky Márie Holoubkovej z úprav námestí a ulíc v rokoch 1927 - 1929;
- plány vrcholného diela

československej funkcionalistickej tvorby a najdrahšej stavby tridsiatych rokov - Liečebného domu Nemocenskej poisťovne súkromných úradníkov a zriadencov v Trenčianskych Tepliciach /dnes LD Machnáč/ od významného českého architekta Jaromíra Krejčara z roku 1932. Katalógy a plagát z výstav v Prahe, Terste a Ríme dokumentovali reprezentáciu a medzinárodnú spoluprácu archívu s Galériou Jaroslava Fragnera v Prahe /výstava Jaromír Krejcar 1895-1949/ a talianskou inštitúciou Cooperativa ALEA z Udine /výstava Karol Teige. Architektúra. Poézia. Praha 1900-1951/;

- odborná archívna knižnica sa predstavila dvomi zväzkami Verbócioho Tripartita vydanými v Budíne roku 1779. Táto zbierka stredovekého práva bola zostavená roku 1514 a ako právnická príručka sa používala až do rozpadu rakúsko-uhorskej monarchie, ba niektoré ustanovenia boli na Slovensku platné až do roku 1950.

K vystavovaným archívnym dokumentom sme podávali výklad; pre dostupnosť a ľahšiu zrozumiteľnosť

najdôležitejšie výsady oslovovali návštevníkov v slovenčine. Dá sa povedať, že najviac zapôsobili štatúty alebo poučenia pre richtára a prisázných z najstaršej mestskej knihy Trenčína z roku 1476. Svojou obšírnosťou patria totiž k jedinečným na Slovensku a čo je veľmi vzácné, ani po stáročiach nestratili na aktuálnosti a aj dnes sa prihovárajú jasnou a zrozumiteľnou rečou: „... Prisáznými sa majú stať takí, čo sa všetkými silami usilujú o verejný prospech, lebo už zo starých kroník vieme, že osobné prospechárctvenie funkcionárov vedie k záhube miest...“

Časť výstavy venovanej Archívnym dňom na Slovensku sme ponechali na paneloch ako stálu expozíciu. Vystavené kópie vládneho nariadenia a zákona SNR o archívnictve, zábery zo zasadnutia Medzinárodnej rady archívov, účastníkov medzinárodnej stáže vo Francúzsku, absolventov kurzu archívnictva, budov archívov v zahraničí a na Slovensku, etc. si budú môcť poprezerat' záujemci pri návšteve archívu.

Tí, ktorí prijali pozvanie do archívu avizované okrem rozposlaných

pozvánok mesačníkom Považie, Trenčianskymi novinami, či živým vstupom v DCA rádiu 7. októbra 1997, určite neoľutovali. Veď sprístupnenie takého množstva unikátnych a perfektne zachovaných archívnych dokumentov pre verejnosť nebýva bežným javom. Veľká výpovedná hodnota písomností zaujala počas krátkeho trvania výstavy okolo šesťsto návštevníkov, zväčša

žiakov a študentov trenčianskych škôl, a veríme, že pozitívne vstúpila do ich povedomia. Archív poskytol jedinečnú príležitosť - každý mal možnosť uvidieť na vlastné oči unikáty a v plnej miere si uvedomil hodnoty starostlivo opatrované a chránené stovky rokov generáciami archivárov. A to bolo našim hlavným zámerom pri uskutočnení tejto výnimočnej výstavy.

Danica Hlaváčová

Informácia pre Vás ...

Projekt výmeny slovenských a anglických archivárov

V minulých číslach Fóra archivárov sme informovali o pripravovanom projekte pracovnej výmeny slovenských a anglických archivárov. Začiatkom novembra minulého roku schválila Britská rada v Bratislave na uvedený projekt finančnú dotáciu 2000 libier. Táto suma úplne pokryje náklady na dopravu a pobyt

dvoch našich archivárov v Anglicku a dvoch anglických archivárov na Slovensku.

Prvým účastníkom bude pán Ken Hall, archivár Essex County (v našom hierarchickom rebríčku riaditeľ Archívu hrabstva Essex - ako vidieť, pre Angličanov titul archivár znamená viac ako riaditeľ), ktorý bude na

Slovensku v dňoch 29. 1. - 8. 2. 1998. Počas svojho pobytu navštívi Slovenský národný archív a ŠOBA v Bratislave a Archív hlavného mesta SR Bratislavy, ŠOBA Levoča a ŠOKA Poprad. Oboznámi sa so systémom nášho archívniectva a našou prácou a vymení si skúsenosti s našimi archivármi.

Potom bude nasledovať pracovná cesta dvoch našich archivárov - V. Rozložníkovej zo ŠOBA Levoča a P. Mallej zo Slovenského národného archívu - do Veľkej Británie v dňoch 22. 2. - 8. 3. 1998. Počas svojho pobytu navštívia a oboznámia sa s prácou archivárov v Archive Essex County v Chelmsforde, Public Record Office v Londýne, Archívu Hampshire County i niektorých ďalších archívov.

V dňoch 8. 3. - 22. 3. 1998 navštívi Slovensko asistentka archivára Essex County Janet Smithová. Jej program bude podobný s programom p. Kena Halla.

Finančný rok pre Britskú radu končí 31. 3. 1998. Do tohoto termínu je preto potrebné splniť úlohy navrhnuté pre prvý rok projektu, účelne vyčerpať finančné dotácie, vypracovať správy z

ciest a predložiť finančné vyúčtovanie celého projektu (všetko v angličtine). Finančné dotácie boli rozdelené nasledovne: 430 libier (GBP) na letenky pre anglických účastníkov, 340 GBP na letenky pre našich účastníkov, 570 GBP na ubytovanie našich účastníkov v Anglicku, 440 GBP na pobyt našich účastníkov v Anglicku a 180 GBP (cca 10 000 Sk) na výdavky spojené s pobytom anglických archivárov na Slovensku.

V prípade, že Britská rada vyhodnotí realizáciu projektu za splnenú a úspešnú, je pravdepodobné, že podporí aj jeho ďalšiu etapu. Znamenalo by to možnosť výmeny ďalších dvoch slovenských a anglických archivárov alebo konzervátorov v budúcom finančnom roku s plnou finančnou podporou Britskej rady a prípadne ešte na ďalší rok, pretože projekt je plánovaný na tri roky.

Od účastníkov sa vyžaduje dobrá znalosť angličtiny. Prosím ďalších záujemcov o účasť na tomto projekte, aby sa so svojim stručným CV, špecifikáciou záujmu o príslušnú odbornú problematiku, ako aj

uvedením svojej znalosti angličtiny, resp. vzdelania, ktoré v tejto oblasti absolvovali, písomne obrátili na koordinátora uvedeného projektu Ing.

Jozefa Hanusa, CSc. zo Slovenského národného archívu v Bratislave.

Jozef Hanus

OSOBNOSTI

Gabriel Kolinovič Šenkvičský

1698 - 1770

Narodil sa 24. marca 1698 vo Veľkých Šenkvičiach /dnes časť obce Šenkvice/ neďaleko Bratislavy. Pochádzal zo zemianskeho rodu. Jeho predkovia boli medzi rodinami čo ušli z Bosny a Chorvátskej Kostajnice pred Turkami, keď v roku 1557 dobyli hrad - pevnosť na rieke Une pri Kostajnici. Tieto rodiny kolonizovali Šenkvice, ktoré už asi sto rokov ležali v popole po husitských vojnách.

Gabriel bol výborný študent u benediktínov v Modre, piaristov vo

Svätom Jure, jezuitov v Bratislave a na Trnavskej univerzite v triedach poézie a rétoriky. Chcel byť kňazom - piaristom, no kvôli slabému zdraviu vrátil sa z noviciátu v Prievidzi domov.

Chudobné rodinné pomery po vyzdravení spôsobili, že šiel do služby najprv ku kanonikom, potom ku grófom Pálfiomcom na Červený Kameň a k Esterháziomcom v Čeklisi /Bernolákove/ a Šintave. Potom bol župným notárom či asesorom súdnych tabúl.

Vlastnou usilovnosťou osvojil si vysokoškolské vedomosti historika, knihovníka i archívára. Stal sa jedným z najpoprednejších uhorských slovenských historikov 18. storočia. Vyšiel zo školy Samuela Timona a Mateja Bela.

Osud bol k nemu dosť nezhľadivý. Z napísaných diel vyšli mu tlačené iba tri knihy. Celý jeho historický archív v 13 zväzkoch s vyše 10.000 foliantovými rukopisnými stranami je uložený v Univerzitnej knižnici v Budapešti. Svojho času - k dvestoročnici jeho úmrtia /1969/ som v tom archíve študoval a napísal o G. Kolinovičovi štúdiu v Slovenskej archivistike č.1/1970 na s.75 - 109.

S láskavým pochopením a súhlasom šéfa Slovenskej archívnej správy, JUDr. Jozef Chreňu, je celý Kolinovičov literárny archív na mikrofilmoch v Slovenskom národnom archíve v Bratislave. Čaká ďalších bádateľov ...

Domáce pomery G.Kolinoviča Šenkvičského nútili, aby získal financie aj ako knihovník a archívár.

V roku 1731 usporiadal a skatalogizoval knižnicu grófa Jozefa Esterháziho v Čeklísi. V roku 1735

usporiadal a zregistroval rodový archív Emeyovcov v Opoji pri Trnave s listinami od roku 1289 do roku 1722. V roku 1742 skatalogizoval prírastky esterháziavskej knižnice a archívu. Okrem toho usporiadal knižnicu a archív Ostrihomskej kapituly v Trnave, knižnicu s archívmi niekoľkých kanonikov a barónov.

Tu však jeho archívárska práca nekončila. Bol známy pedantným vyhotovením indexov k archívnym fondom i k historickým dielam, určeným do tlače.

Bol typickým „vysoko odborným archívárom“. Archívne fondy nielen čistil, usporadúval, inventarizoval, katalogizoval a indexoval, ale pripravoval z nich pramenné edície, ktoré mali „podopierať“ pravdivosť jeho historických prác. Listín v Kolinovičových pramenných edíciách treba počítat' viac než na stovky. Najobsiahlejšiu pramennú edíciu pripravil k práci *Commentariorum de rebus Ungaricis libri XIII. z rokov 1701 - 1720*. Obsahuje odpisy 625 listín, listov, artikulo, súpisov, prehľadov a pod.

Ako dobrý archívár a historik venoval sa aj pomocným vedám historickým.

Zbieral, odpisoval a vyhotovoval epitafy a epigrafy. Pre geografov a historikov napísal drobnú prácu o prevode mier /*Mensurae geometricae ...*/. Aby uľahčil archívárom a historikom prevod dátumov na listinných latinských prameňoch, vyhotovil pre nich chronologické tabuľky pre roky 1 - 1798, v ktorých stanovil deň Veľkej noci a pridal i zoznam pohyblivých nediel i sviatkov. Pre určenie pevných nediel i sviatkov odkazuje na cirkevný kalendár. Praktický spôsob prevodu dátumov uvádza na niekoľkých príkladoch. Tieto tabuľky sú v jeho zväzku rukopisov so signatúrou G 90. na stranách 63 - 93 a majú nadpis *Tabula chronologica universa aerae Christianae Paschata rite demonstrans.*

G. Kolinovič sa venoval aj genealógii. Vyhotovil genealógiu Esterháziovcov, Pálfiovcov /*Fax ad penoscendum familiae comitum Pálfi // primordia*/. Nezabudol ani na genealógiu svojho rodu a rodu svojej manželky.

Nie, básnictvo nepatrí medzi pomocné vedy historické. Ale tak ako

napríklad hudba /*musle*/, pomáha niektorým zachovať si sviežosť ducha. Aj Kolinovič sa od 17. roku života priatelil s Múzou poézie až do 57. roku života.

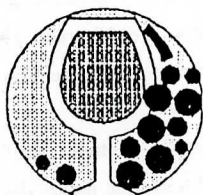
G.Kolinoviča si treba vážiť aj ako spojku, ako svorník medzi dvoma konfesijnými historickými školami: medzi jezuitskou historickou školou na Trnavskej univerzite a evanjelickou historickou školou okolo Mateja Bela v Bratislave.

Blíži sa tristo výročie jeho narodenia. Zaiste by si zaslúžil širšie zhodnotenie nko významný uhorský a slovenský historik aj oficiálnymi inštitúciami...

Jeho rodné Šenkvice pripravujú mu oslavu. V jej rámci vyjde tlačou moja knižka o živote a diele Gabriela Kolinoviča Šenkvickeho /250 strojopisných strán/.

Dieło G.Kolinoviča čaká na ďalších historikov, ktorí ho priblížia národu.

Ján Milan Dubovský

Naši jubilanti

K blížiacemu sa životnému jubileu srdečne gratulujeme a prajeme našim kolegom veľa zdravia, šťastia, osobných a pracovných úspechov:

Mária Tutková
Štefan Otruba
Dr. Gabriela Ripková
Dr. Jozef Surovec

ŠOKA Humenné
ŠOBA Banská Bystrica
ŠOBA Bratislava
ŠÚBA Banská Štiavnica

O z n á m e n i e !

Vážení kolegovia,

v týchto dňoch obdržíte šeky na zaplatenie členského za rok 1998 /prípadne na nezaplatené členstvo za rok 1997/ a šek na predplatné na časopis Fórum archivárov. Prosíme Vás, aby ste členské uhradili v čo najkratšom čase.

Súčasne Vám zasielame výzvu na doplnenie osobných údajov /titul, dátum narodenia/ jednotlivých členov SSA, ktoré sú potrebné na spresnenie evidencie o členskej základni.

Za pochopenie ďakujeme.

Výbor SSA

Vydáva Spoločnosť slovenských archivárov 10 x ročne

Redakčná rada: V. Nováková, L. Vrteľ, J. Hanus, Z. Kollárová, I. Graus,
V. Hrtánková, V. Morišová

Technická úprava: ŠOKA v Šali, J. Benciová

Náklad: 350 ks

Povolilo : MK SR 1472/96